

Advokaadibüroo Sirk & Saareväli
indrek@sirk.ee

Teie 18.01.2024
Meie 05.02.2024 nr 1.1-10.1/6422-14

**Vastus pöördumisele seoses
liikluskindlustuse seaduse ja sellega
seonduvalt teiste seaduste
muutmise seaduse eelnõuga**

Austatud härra Sirk

Täname Teid pöördumise eest seoses liikluskindlustuse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (EIS viide 23-1362/01) ettevalmistamisega Rahandusministeeriumis. Esitasite kaks ettepanekut tuginedes esimesele kooskõlastusringile saadetud eelnõu ja selle seletuskirja versioonidele.

Esimene ettepanek seisnes LS § 77 lõikes 7 sätestatud sõiduki liiklusregistrist ajutiselt kustutamise õigusega isikute ringi laiendamises selliselt, et edaspidi oleks selline õigus ka sõiduki liiklusregistrisse kantud vastutaval kasutajal ja tema esindajal. Kehtiva normi kohaselt on selline õigus sõiduki omanikul ja tema esindajal, kusjuures sõiduki omanikul on kiire ja lihtsasti kasutatav võimalus esindaja määramiseks Transpordiameti e-teeninduses.

Ettepaneku esitamise aluseks oli eelnõu versioon, mis sisaldas LKindIS §-s 6 nimetatud 12-kuulise kindlustuskohustuse erisuse kaotamist ja sellega seoses kasvanuks sõiduki ajutiselt liiklusregistrist kustutamise toimingul olulisus liiklusregistris registreeritud sõidukite hooajutisel või üksnes periooditi kasutamisel. Tulenevalt eelnõu kohta laekunud tagasisidest on seda menetluse käigus muudetud ja Justiitsministeeriumile kooskõlastuseks esitatud eelnõu versioon enam ei sisalda 12-kuulise erisuse kaotamist. Seetõttu ei ole asjaomase eelnõu raames tõstatatud küsimusega edasi tegelemine aktuaalne. Peame kõnealuse eelnõu kontekstis olulisel määral arvestama ka MID direktiivi muudatuste ülevõtmise tähtajast tulenevat ajasurvet ja asjaolu, et LS regulatsioon on Kliimaministeeriumi vastutusallas. Seetõttu edastame käesoleva kirjaga Teie pöördumise teadmiseks ka Kliimaministeeriumile.

Teine ettepanek puudutas eelnõus kavandatud LKindIS § 75 lõike 3 täiendamist seoses sõiduki liiklusregistrisse kantud kasutaja andmetega. Eelnõuga täiendatakse LKindIS § 75 lõikes 3 sätestatud loetelu isikutest, kelle kohta rahvastikuregister vahetab andmeid liikluskindlustuse registriga. Loetellu lisatakse liiklusregistrisse märgitud sõiduki kasutaja. Tegite ettepaneku sellist muudatust mitte teha ja kaasata menetlusse Andmekaitse Inspeksioon.

LKindLS § 75 sätestab erinevate registrite registripidajatele kohustuse edastada liikluskindlustuse registrisse andmeid. Lõike 1 kohaselt esitab liiklusregistri volitatud töötaja liikluskindlustuse registrisse LS § 174 lõike 1 punktides 1 ja 3 nimetatud liiklusregistri andmebaasides olevad andmed. Sellisteks andmeteks on mh sõidukite andmebaasis olevad andmed sõiduki omaniku ja vastutava kasutaja kõrval ka andmed liiklusregistrisse kantud sõiduki kasutaja kohta. Detailsemalt on nendeks andmeteks nt isiku- või äriregistrikood ja nimi (Liiklusregistri põhimääruse § 3 p 17). Nimetud isikute elu- või asukoha ja kontaktandmete (postiaadress, telefoninumber, elektronposti aadress) osas tugineb aga liiklusregister rahvastikuregistri andmetele (vt AvTS andmekogude regulatsiooni, täpsemalt § 43³ ja § 43⁶ lg 3 ning RRS § 5) või äriregistri andmetele. Seetõttu on ka liikluskindlustuse registri andmete aluseks füüsiliste isiku elukoha ja kontaktandmete osas rahvastikuregister (LKindLS § 75 lõige 3).

LKindLS lõike 3 kehtiva redaktsiooni kohaselt esitab Eesti rahvastikuregistri volitatud töötaja liikluskindlustuse registrisse kindlustusvõtjate, sõidukiomanike, vastutavate kasutajate, kahjustatud isikute ja kindlustusjuhtumi põhjustanud sõidukijuhtide rahvastikuregistri seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–4, 6–9 ja 14 nimetatud andmed. Viidatud RRS § 21 lõike 1 punktid tähistavad järgmiseid rahvastikuregistrisse kantud isikuandmeid: isikunimi nimeseaduse tähenduses, sugu, sünniandmed, sealhulgas sünniaeg ja -koht, isikukood, elukoha andmed, lisa-aadressid, kontaktandmed, viibimiskoha aadress, surmaandmed, sealhulgas surmaaeg ja -koht.

Kuigi LKindLS 75 lõike 1 kohaselt esitab liiklusregistri vastutav töötaja liikluskindlustuse registrisse andmed ka liiklusregistrisse kantud sõiduki kasutaja kohta, on lõikes 3 sätestatud loetelus millegipärast jäänud nimetamata sõiduki kasutaja. Sisuliselt esitatakse lõike 1 alusel liikluskindlustuse registrisse andmed sõiduki vastutava kasutaja kohta, kuid rahvastikuregistrist vastutava kasutaja poolt nimetatud andmete täpsustamise küsimus on sätestamata.

Registrite vahel andmete vahetamise vajadust ja kasutamise aluseid selgitavad LS sätted. LS § 184 lõike 5 kohaselt on LKF-il õigus juurde pääseda seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks vajalikele andmetele. Samas on sätestatud, et riigiga sõlmitud halduslepingu alusel avalikku ülesannet täitval isikul on õigus juurde pääseda andmetele, mis on talle vajalikud avalike ülesannete täitmiseks. LKF-il on riigiga sõlmitud haldusleping seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks. LS § 184 lõike 6 kohaselt on liikluskindlustuse, aga ka mootorsõidukite kindlustusega tegeleva kindlustusandjal juurdepääs liiklusregistris sõidukite andmebaasis olevatele andmetele kindlustusteenuse osutamiseks. Samas on sätestatud, et kindlustusteenuse osutamiseks on kindlustusandjal õigus ilma andmesubjekti (kliendi) nõusolekuta töödelda tema isikuandmeid kindlustusrisi hindamise, kindlustuslepingute sõlmimise ning kindlustuslepingu täitmise ja kindlustuslepingu täitmise tagamise eesmärgil.

Kuivõrd liiklusregistris kajastuvad ka isikud, kelle andmed on sõiduki omaniku taotluse alusel kantud liiklusregistrisse, on põhjendatud ka nende isikute kohta andmete eesmärgipärane vahetamine teiste registritega. Sellist infot on vaja nt kindlustusrisi hindamiseks, sõiduki kasutaja või tundmatu juhi tuvastamiseks, tagasinõude esitamiseks, kahju põhjustaja tuvastamiseks, tuvastamata sõidukiga kindlustusjuhtumite lahendamiseks.

Eelnimetatud põhjustel peame vajalikuks LKindLS § 75 lõike 3 täiendamist eelnõus pakutud kujul.

Täname osundamast asjaomase muudatuse liiga napile selgitamisele eelnõule lisatud seletuskirjas. Nõustume kriitikaga. Muudatuse selgitust on eelnõu seletuskirjas täiendatud.

Esimesele kooskõlastusringile saadetud eelnõu, mille kohta ka arvamust avaldasite, saadeti samaaegselt arvamuse avaldamiseks ka Andmekaitse Inspeksioonile. Inspeksioon andis kirjaga 25.10.2023 nr 1.2.-4/23/2689-2 teada, et neil puuduvad märkused või tähelepanekud asjaomase eelnõu osas.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelyn Liivamägi
finants- ja maksupoliitika asekanter

Lisa:
Advokaadibüroo Sirk & Saareväli pöördumine „Liikluskindlustuse seaduse muudatustest“,
19. jaanuar 2024

Lisaadressaadid:
Kliimaministeerium

Andres Ando 5885 1307
Andres.Ando@fin.ee